

Fitis onderuit, maar waardoor?

Wat is er met de Fitis aan de hand? Deze onopvallende insectivore loofzanger, die tot onze talrijkste broedvogels behoort, neemt al geruime tijd af. Het huidige aantal broedparen is bijna gehalveerd vergeleken met 1990. Jaarlijkse veranderingen in de populatie hangen vooral samen met de overleving van volwassen vogels. Dit blijkt uit een analyse van resultaten uit het Constant Effort Sites (CES) project vanaf 1996. Een verband met de overleving van eerstejaars vogels en de reproductie werd niet gevonden.

De logische vervolgvraag is dan, wat nu de overleving van onze volwassen Fitissen bepaalt? Factoren in de overwinteringsgebieden lijken deels een rol te spelen. Fitissen zijn langeafstandstrekkingen en verlaten ons land in de nazomer om te overwinteren in Afrika ten zuiden van de Sahel. In droge jaren in de Sahel-zone nemen de overlevingskansen af, zij het minder sterk dan aangetoond bij sommige andere Afrika-gangers als Purperreiger, Rietzanger en Kleine Karekiet. Door de droogte is er te weinig voedsel.

Hoewel dit (nog) niet direct uit de CES-gegevens blijkt, moeten we omstandigheden in de broedgebieden niet uitvlakken. Zo zijn er afwijkende trends van Fitissen binnen de Britse Eilanden: sterke afname in Engeland tegenover matige afname en/of toename in Schotland en Ierland. Dit wordt vooral met regionale processen in verband gebracht, zoals habitatverandering. In Nederland zal het huidige beheer van bossen (minder grootschalige kaalkap gevolgd door herplant) en natuurgebieden (verwijdering opslag in duinen en heide) in ieder geval niet in het voordeel zijn van de Fitis.

De volledige analyse over de Fitis en ook de Tjiftjaf is te lezen in het broedvogelrapport 2015.

Foto: Richard Ubels
Tekst: Loes van den Bremer

